

Store mengder *Periphylla periphyllo* fra Verrasundet i Beitstadfjorden

Ulike oppslag i media i 2010 som omhandler maneter i Norge

VEDLEGG 4 til sluttrapport:

**MANETER – fra problem til ressurs
OKTOBER 2010**

Brennmaneter på veg nordover

Publisert: 08.07.10 Sist oppdatert: 09.07.10 Av [Borin Brønvik](#)

Lokalitetsansvarleg Roy Hovland ved Brilliant fiskeoppdrett sitt anlegg på Espevær i Bømlo har aldri sett så mykje brennmaneter før.

Har sett i gang tiltak

– Det er enorme mengder maneter her no, og vi har vore nøydde å ty til lokale fiskarar for å få hjelp til å setje ut neter rundt oppdrettsanlegget. På den måten prøvar vi å styre manetene utanom laksemerdane, fortel Hovland.

Hovland har også hatt dykkarar på plass for å få spylt vekk maneter som sat fast på anlegget.

– I følgje yr.no skal veret verte det same i ni dagar framover, så noko måtte vi foreta oss. Vi har allereie observert skader på fisken i form av merker etter manetrådane. Vi reknar med å misse ein del fisk på grunn av brennmanetinvasjonen, seier Hovland.

På veg nordover

Anlegg som ligg om lag ein kilometer lenger nord enn anlegget på Espevær har også fått merke manetinvasjonen. Dette tyder på at manetene er på veg nordover. Fiskeridirektoratet vil difor oppmode oppdrettarane til å følgje nøye med utviklinga.

– Vi har i første omgang varsla Fiskeridirektoratet region vest og bedt dei varsle oppdrettarane langs vestlandskysten, seier seksjonssjef Ragnar Sandbæk ved planseksjonen i kyst- og havbruksavdelinga.

Mange førespurnader

Havforskningsinstituttet har ingen fast overvaking eller måling på mengd maneter frå år til år.

– Vi har fått svært mange førespurnader frå mellom anna ytre Oslofjord og Sørlandet, som tyder det på at det er kolossale mengder brennmaneter i år. Etter det vi veit er situasjonen den same i Vest-Sverige, seier Jan Helge Fosså ved Havforskningsinstituttet.

Havforskningsinstituttet har også fått inn meldingar frå reketralarar i Skagerrakområdet som klagar over at dei får netene fulle av ribbemaneter, som tettar att maskene slik at dei ikkje får fangst.

– Typisk ligg manetene i kyststraumen og no ser det ut til at dei føl straumen nordover. Kor langt dei vil spreie seg veit vi ikkje enno, seier Fosså.

Les mer

[Les meir om maneter på Fiskeridirektoratet sin beredskapsportal.](#)

Brennmaneter på veg nordover med kyststraumen er eit problem for oppdrettarane. Foto: ©Havforskningsinstituttet (M. Pottermann)

Hardføre badere skremt på land

MANETER: Det frister ikke å kaste seg ut i vannet her. (Foto: Nikolai Aamaas)

[Kjort bilde](#)

TØNSBERG: Det var ikke temperaturen i vannet som skremte to badere på land denne uken.

Suzanne Kristoffersen Karin Madshus

Nikolai Aamaas og kameraten Rasmus Rollheim oppdaget brennmanetene da de skulle ta seg en dukkert ved Jarlsø/Rødstein torsdag.

[Del](#) 20

– Planen er å bade én gang i uka fram til nyttår, sier Aamaas. Denne uka ble det imidlertid mer enn kaldt vann som gjorde det vanskelig å stikke tåa i vannet.

Denne invasjonen av 12-års-svømmehjerte (manet) i Oslo-fjorden skremmer med sin utrolige størrelse og farge. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

Manetinvasjonen kan være over for denne gang

Invasjonen av 12-års-svømmehjerte (manet) i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære, men nå skal det være vann over.

- [Hvorfor er manet invasjonen så stor?](#)
- [Hvorfor er manet invasjonen så stor?](#)
- [Hvorfor er manet invasjonen så stor?](#)
- [Hvorfor er manet invasjonen så stor?](#)

Publisert av: [Aftenposten](#) | 18.10.2010 kl. 11:00

Artikkelnummer: 3755640

TEKST: [Aftenposten](#) | FOTO: [Aftenposten](#)

Bil
12 sider
Om morgenen er det bil på vei ut i verden. Bil er en del av vår hverdag. Bil er en del av vår kultur. Bil er en del av vår økonomi. Bil er en del av vår identitet. Bil er en del av vår fremtid.

Himmels
Om morgenen er det himmel på vei ut i verden. Himmel er en del av vår hverdag. Himmel er en del av vår kultur. Himmel er en del av vår økonomi. Himmel er en del av vår identitet. Himmel er en del av vår fremtid.

Manet invasjonen i Oslo-fjorden
12-års-svømmehjerte (manet) invaderer Oslo-fjorden. Manet invasjonen i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

12-års-svømmehjerte (manet) invaderer Oslo-fjorden. Manet invasjonen i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

Manet invasjonen i Oslo-fjorden. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

Manet invasjonen i Oslo-fjorden
12-års-svømmehjerte (manet) invaderer Oslo-fjorden. Manet invasjonen i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

12-års-svømmehjerte (manet) invaderer Oslo-fjorden. Manet invasjonen i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

12-års-svømmehjerte (manet) invaderer Oslo-fjorden. Manet invasjonen i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

12-års-svømmehjerte (manet) invaderer Oslo-fjorden. Manet invasjonen i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

12-års-svømmehjerte (manet) invaderer Oslo-fjorden. Manet invasjonen i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

12-års-svømmehjerte (manet) invaderer Oslo-fjorden. Manet invasjonen i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

12-års-svømmehjerte (manet) invaderer Oslo-fjorden. Manet invasjonen i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

12-års-svømmehjerte (manet) invaderer Oslo-fjorden. Manet invasjonen i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

Manet invasjonen i Oslo-fjorden
12-års-svømmehjerte (manet) invaderer Oslo-fjorden. Manet invasjonen i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

12-års-svømmehjerte (manet) invaderer Oslo-fjorden. Manet invasjonen i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

Manet invasjonen i Oslo-fjorden. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

Manet invasjonen i Oslo-fjorden
12-års-svømmehjerte (manet) invaderer Oslo-fjorden. Manet invasjonen i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

12-års-svømmehjerte (manet) invaderer Oslo-fjorden. Manet invasjonen i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

12-års-svømmehjerte (manet) invaderer Oslo-fjorden. Manet invasjonen i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

12-års-svømmehjerte (manet) invaderer Oslo-fjorden. Manet invasjonen i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

12-års-svømmehjerte (manet) invaderer Oslo-fjorden. Manet invasjonen i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

12-års-svømmehjerte (manet) invaderer Oslo-fjorden. Manet invasjonen i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

12-års-svømmehjerte (manet) invaderer Oslo-fjorden. Manet invasjonen i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

12-års-svømmehjerte (manet) invaderer Oslo-fjorden. Manet invasjonen i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

GAVE
675.090 kroner gløder ang slottet til bedst & Ole du gir oss av noen?

- [Hvorfor er manet invasjonen så stor?](#)
- [Hvorfor er manet invasjonen så stor?](#)
- [Hvorfor er manet invasjonen så stor?](#)
- [Hvorfor er manet invasjonen så stor?](#)

Aftenposten
12-års-svømmehjerte (manet) invaderer Oslo-fjorden. Manet invasjonen i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

GATESØK
12-års-svømmehjerte (manet) invaderer Oslo-fjorden. Manet invasjonen i Oslo-fjorden har gjort bading til en virkelig affære. Invasjonen ble først oppdaget i sommer. I bildet er sjøen i Oslo-fjorden i sommer. FOTO: BILAG 2010 03 015.0120

Foto: Øystein Paulsen (A. Hjeltnes)

Ber fiskerne undersøke manetinvasjon

Havforskningsinstituttet i Arendal ber fiskerne om hjelp for å finne ut hvorfor det er så mye maneter langs sørlandskysten.

NTR Tokabarnobes
Skry ut

ARENDALE: Havforskerne vil innhente ytterligere kunnskap om manetene og har bedt fiskerne om å ta bilder av dem, melder NTR.

- Fiskerne får jo manetene i trillen. Da ber de fotografere dem på mørk bakgrunn, i vann og i luft, helst så nærme som mulig, sier havforsker Odd Åkval Bergsjøed.

Invasjonen skaper store problemer for rekaltøket på Sørlandet. Hov fiskerhandlere lange hele sørlandsbygden er det nærmeast umulig å få tak i lokale reker.

Havforskerne ønsker nå å finne ut mer om hva slags arter det er snakk om, og hvorfor man har denne knyttige oppblomsningen.

- Vi vet en god del om maneter, men vil ha like så mye eksakt kunnskap om disse masserforsksningene, sier Bergsjøed.

Publisert 20.08.10 12:02 Oppdatert 20.08.10 12:08

Lige en Fiskerikommisjonen, Postboks 280, 4868 Risørstrand | Østlandet (Sør og Lister) (nytt) |
Aust-Agder (Hordal, Arendal)
Sørlandet er opplysningsknyttet

SISTE UTENRIKS

- 14.10 - Spillet over, sier belgisk regjeringsforhandler
- 13.10 Tallen-brussel mot Nederland
- 13.10 50.000 politikk skal sikre G20-møte
- 13.10 Passsjonskontrollen gir bensinmangel
- 13.10 Superlyon kvæde menneskeverk på Filippinene

SISTE INNENRIKS

- 14.10 Flakten til all verdig år - også i idretten
- 13.10 Kommunene får større ansvar for folks helse
- 13.10 Kontorbygg gjenåpnet etter gassalarm
- 13.10 Nytt gassnett nær Helmedal-bakket
- 13.10 Solheim søker på bilveis tilsmussing
- 13.10 - AUF er ingen dremmederne
- 13.10 Ingen skedd i busstøll i Sjøndal
- 13.10 Ingen liggere har meldt seg til liggeregjelder
- 11.10 Asylsøknere via Holles skal få hurtigbehandling
- 10.12 Bæren åpnet med ball

Fare for flere maneter igjen

Ensom: Manetene sees kun i flokk når de er mange nok. Tirsdag så KV kun slike «ensomme» brennmaneter i havneområdet.

[Kjøp bilde](#)

Iallfall i deler av Kragerø indre skjærgård har manetinvasjonen avtatt betydelig. Men en ny kan være på vei.

I Vidar Paus-Knudsen • 35 98 67 71

I lang tid og inntil sist uke var det så mye brennmaneter i det meste av skjærgården at det var umulig å bade mange steder.

Slik var det også i Portør og på Jomfruland sist tirsdag og onsdag, ifølge henholdsvis Skjærgårdstjenesten og en feriegjest.

Men på en runde langs bryggene fra Heucheverven via Sjøbadet til Gunnarsholmen tirsdag så KV få store maneter, og ingen i "flokk". Til gjengjeld var det stedvis mange små – som er vanskeligere å se og som selvsagt vil vokse seg store.

Vind betyr mye

Dette gir god grunn til å frykte en ny manetinvasjon. Med

sønnvind igjen kan manetene i ytre skjærgård drive innover, og de nevnte observasjonene sammenfaller med det en manetforsker uttaler i Aftenposten sist lørdag.

Ifølge Torgrim Andersen ved Universitetets marinbiologiske feltstasjon flytter vær og vind de øvre vannlagene og manetene. Fralandsvind fører utskene ut fra indre skjærgårdsområder.

I slutten av forrige uke var det fralandsvind i Kragerø. Det forklarer trolig fordelingen av maneter i skjærgården de siste dagene.

Opp med undervann

Når overflatevannet og manetene der dras utover, kan det i seg selv føre til flere nye maneter.

– Da blir undervannet som ligger litt lengre ned virvlet opp, og da er det mange som sier det kommer mye maneter opp i overflaten, sier Andersen til Aftenposten. Mengden ulike steder vil avhenge veldig av vindretningen, tilføyer han.

Andersen har aldri opplevd maken til manetinvasjon. Mengdene i indre Oslofjord betegner han som "helt utrolig" og "helt sinnssykt".

Invasjon av maneter i kanalen

Manetinvasjon Det var et utvettlig syn som møtte fotgjengerne på kanalbroen torsdag ettermiddag. (Foto: Nils-Jørgen Kraft)

Denne vegg'en av brunmanser har passerte kanalen i Moss torsdag ettermiddag.

Tekst: Marius Solberg

Moss Avis har tidligere skrevet at store mengder brunmanseter hadde fått fot på land ved flere strender i distriktet. I 13-tiden i dag kunne fotgjengerne på kanalbroen observere en kraftig manetinvasjon.

- Dette serer ikke godt for badeseongen, sier de samme som sendte oss bildet.

For selv om det kanskje serer den siste tiden har det mange til dette området på strendene, er det ikke like trykkelige å utgjøre seg i vannet.

Les også: Maneterne har fortsatt strender langs hele Oslofjorden

Følge forskningsprof Eirik Holmås ved Helseforskingsinstituttet, spiller den bedjedne vassstemperaturen en avgjørende rolle.

<http://www.moss-avis.no/nyheter/invasjon-av-maneter-i-kanalen-1.5427>

Maneter, invasjon, Kanal, Moss

- Vi har registrert veldig store mengder med brunmanseter på denne tiden av året for Oslofjorden. Dette skyldes gode værforhold, men også at vassstemperaturen ikke har vært spesielt høy så langt denne sommeren, sa Holmås til Moss Avis tidligere denne våren.

Han oppfordrer folk til å være ekstra forsiktige hvis de tar turen til bade.

- Brunmanseter er ikke noe særlig å komme i kontakt med. Men blir ikke alvorlig skadet, med mindre man skulle bli de i vannet, men man bør gjøre ekstra godt på and barn.

Publisert torsdag 01. juli 2010 kl. 15:14.

Sist oppdatert torsdag 01. juli 2010 kl. 17:23.

[Lukk](#)

Eller les flere av disse nyhetene til å avslutte dette.

(Bildeoppløst) Foto: B. Mørke

Rådyr rekesommer etter manetinvasjon

Manetinvasjonen i norske ferskvann fordyr rekene kraftig. På tross for pålegg på 150 kroner på 1000 reker er det ikke nok til å dekke utgifter på 150 kroner. Og dyrene kan del bli.

NTB

Publisert 28.09.2010 kl 09:58 Oppdatert 28.09.2010 kl 20:58

– Det er lite reker i sjøen, og rekefiskerne har problemer med maneter, sier rekefisker Guðborg Sævik ved Havforskningsinstituttet.

– **Maneter**

– Prisene på reker har hoppet oppover, og jeg er redd for at de vil bli enda høyere, sier fiskerhandler Frode Pflaen.

– Per nå ligger vi vel 10 kroner over det vi gjorde i fjor, sier han til NTB.

ØKSTRE LITE: I 2007 var rekbestandene rekordhøy, men bestanden har minsket hvert år siden da.

– Denne vinteren er det akkurat lite reker, og vi skal langt tilbake for å finne tilsvarende et dårlig år, sier Guðborg Sævik.

Fiskerhandler Frode Pflaen hadde ingen reker å tilby kundene sine i går.

<http://www.ba.no/forbruk/article5176461.ece>

18.10.2010

Rådyr rekesommer etter manetinvasjon | www.ba.no

Page 2 of 2

– Jeg har allerede i år kjøpt lange veier for å hente to kasser reker. Det er jo ikke akkurat økonomisk kjøp, men det er kjøp for kunden, sier Pflaen.

FRÅ NORD-NORGE: I Bergen får fiskerhandlerne reker fra Nord-Norge for å redde rekesommeren, opplyser sjematikkportalen Larey.

Men Guðborg Sævik ser ikke merke på framtiden.

– Det er ingen grunn til at rekbestandene ikke skal ta seg opp igjen, mener hun.

Familie Oppdrett [38 tonns fisk døde av oksygensvikt](#)

50 tonn fisk døde av oksygensvikt

18. oktober 2012 13:28

Enlig skandinavisk fiskeribåt oppdrettsfamilie som døde av oksygensvikt.

Skandinaviske familier som døde av oksygen svikt i en båt som oppdrettsfamilie som døde av oksygen svikt. Dette er et eksempel på hvordan det kan gå ut når det kommer til å døde.

Et eksempel på hvordan det kan gå ut når det kommer til å døde av oksygen svikt. Dette er et eksempel på hvordan det kan gå ut når det kommer til å døde.

Et eksempel på hvordan det kan gå ut når det kommer til å døde av oksygen svikt. Dette er et eksempel på hvordan det kan gå ut når det kommer til å døde.

50 tonn

Under oppdrettsfamilie som døde av oksygen svikt i en båt som oppdrettsfamilie som døde av oksygen svikt. Dette er et eksempel på hvordan det kan gå ut når det kommer til å døde.

Under oppdrettsfamilie som døde av oksygen svikt i en båt som oppdrettsfamilie som døde av oksygen svikt. Dette er et eksempel på hvordan det kan gå ut når det kommer til å døde.

- Skal inngå i beredskapsplanen

Welfare of the fish in the boat as an example of how it can go out when it comes to oxygen deficiency.

- Welfare of the fish in the boat as an example of how it can go out when it comes to oxygen deficiency.

- Welfare of the fish in the boat as an example of how it can go out when it comes to oxygen deficiency.

Welfare of the fish in the boat as an example of how it can go out when it comes to oxygen deficiency.

Pålegg om omsikring av dødfisk

Welfare of the fish in the boat as an example of how it can go out when it comes to oxygen deficiency.

- Welfare of the fish in the boat as an example of how it can go out when it comes to oxygen deficiency.

Welfare of the fish in the boat as an example of how it can go out when it comes to oxygen deficiency.

Har ryddet opp

Welfare of the fish in the boat as an example of how it can go out when it comes to oxygen deficiency.

- Welfare of the fish in the boat as an example of how it can go out when it comes to oxygen deficiency.

Finne leverandører av stekt og fersk fisk til fiskeribåtene

Billett er bestilt av [Oppdrettsfamilie](#) og [Oppdrettsfamilie](#) for [Oppdrettsfamilie](#)

Flexi Visa
 Fullservice-stasjon for oppdrettsfamilie. Unik verdienstasjon for Bergen
[www.flexivisa.no](#)
All I Flexi Visa
 Ocean FM Norway har stort utvalg og gode priser på fiskeribåt. [www.oceanfm.no](#)
Oppdrettsfamilie
 Siste nytt i fiskeribåt i Bergen med [oppdrettsfamilie](#). Spør oss på [www.oppdrettsfamilie.no](#), [oppdrettsfamilie](#)
[oppdrettsfamilie](#)
 Aker Hordal, ØVD 1:100-girer! [oppdrettsfamilie](#) @ [oppdrettsfamilie](#)
[www.oppdrettsfamilie.no](#)

Powered by Google

Oppdrettsfamilie

Markedsplasset

- [Oppdrettsfamilie](#)
- [Oppdrettsfamilie](#)
- [Oppdrettsfamilie](#)
- [Oppdrettsfamilie](#)

Siste nytt

- [Oppdrettsfamilie](#)
- [Oppdrettsfamilie](#)
- [Oppdrettsfamilie](#)
- [Oppdrettsfamilie](#)
- [Oppdrettsfamilie](#)
- [Oppdrettsfamilie](#)
- [Oppdrettsfamilie](#)
- [Oppdrettsfamilie](#)
- [Oppdrettsfamilie](#)
- [Oppdrettsfamilie](#)
- [Oppdrettsfamilie](#)
- [Oppdrettsfamilie](#)
- [Oppdrettsfamilie](#)
- [Oppdrettsfamilie](#)
- [Oppdrettsfamilie](#)
- [Oppdrettsfamilie](#)

Selling ledig

Mankre Forvalt
 Driftsleder
 Bekken i Hordal

Følg oss på:

[Twitter](#) [Facebook](#)

Kronemaneten truer i Trondheimsfjorden

MANETFAMILIE: I Beitstadfjorden har forskerne funnet maneter i alle størrelser. Dette indikerer at der er en selvskrutende bestand i Trondheimsfjorden. FOTO: Trondhjem Biologiske Stasjon, NTNU.

Kronemaneten har gjort sitt inntog i Trondheimsfjorden. Forskerne frykter skapningen kan ødelegge økosystemet slik den har gjort i andre norske fjorder.

Dypplavemaneten som på latin kalles «Periphylla periphylla», har de siste årene etablert seg i Trondheimsfjorden. Fiskefartspettersen Ole kronemaneten i garnet natten hver dag.

– Vi fikk den første gang for noen år siden. Nå er den ofte i garnet og det kan være styre av den også, forteller Pettersen som har drevet fiske i Trondheimsfjorden i over 50 år.

Den nårløste maneten med tolv tentakler og kraftige brønnrødder trives best på dypt vann, men kommer opp til overflaten om natten for å fange mat. Marinbiolog Jan Helge Fosås ved Havforskningsinstituttet kjennetegner godt til skapningen som nå har slått seg ned i flere norske fjorder.

Kolossale mengder

– Kronemaneten har vært her i mange år. Den ble først registrert etter krigen, men nå har den okkupert enkelte fjorder i Norge. I Lærefjorden nord for Bergen er det kolossale mengder av den. Hvis vi får for store populasjoner av kronemaneten kan den sette nytt tydelige preg på økosystemet. Det vil gi alvorlige konsekvenser for fisket i fjordene, frykter Fosås.

Kronemaneten er en osmanisk art som liker seg best på flere hundre meters dyp i de store havene. Den finnes inn i fjordene og står seg til ro der det er mørkt og dypt vann. Maneten som kan bli opp til 30 år gammel, tåler ikke dagslys og forlører seg selv etter en stund i fangenskap.

Jakter i blinde

– Vi vet den finnes i store mengder i indre del av Trondheimsfjorden og i Vefsnfjorden på Helgelandskysten. Den trives best der kystvann støttemer inn, og der vinden er møtere enn ellers og ligger i ro. I motsetning til fisk som jakter med synene, er maneten blind og fanger byttedyr effektivt med langstrakte. Det er den et konkurransefortrinn i dype og mørke fjorder, sier Fosås. Ifølge professor Jarle Mørk

ved institutt for biologi på NTNU i Trondheim, ble store mengder av denne arten først oppdaget i Trondheimsfjorden i 1999.

20.000 tonn

– Vi beregnet den til rundt 20.000 tonn for et par år siden. Det kan ha forandret seg, men antagelig ikke til det mindre etter rapporten å dømme. Den holder hovedsakelig til i de indre deler av fjorden, bak kerkene ved Tantra, Skarvundet, Galgensen og Tromsundet, forteller Mørk.

Manetbestanden har vokst seg stor og har blitt en alvorlig trussel for økosystemet i fjorden. Ifølge Mørks rapporter fra Trondhjem Biologiske Stasjon, kan manetene overta hegemoniet som leppeblader i Trondheimsfjorden slik den har gjort i Lærefjorden og Svalbakhavet. Produksjon og høsting av svarende konsumvarer reduseres i slike fjorder, og i Trondheimsfjorden regnes kronemaneten som en stor næringskonkurrent til blant annet korn, lys, hvitving, osv.

Spiser fiskekyngel

– Den spiser fiskekyngel og kan dermed utkonkurrere andre arter i fjorden, bekrefter Mørk.

I fjorder der maneten ikke har naturlige fiender, har den plassert seg på toppen av næringskjeden. For å begrense skadene har SIN-TIF og Havforskningsinstituttet undersøkt mulighetene for fangst og okkupert av den som delikatesse i det asiatiske markedet.

– Et pilotprosjekt under «LIRA», Lite Uavhengige Reserver, er i gang. Vi skal ha en «periphyllanferd» til indre Trondheimsfjord i uke 15, med oppstyr og demonstrasjon av trålfangst av Periphylla i Beitstadfjorden, forteller Mørk.

Ikke så hissig

Selv om den har giftceller på fangermese for å bedrive byttedyrene, er den ikke så farlig som den tradisjonelle norske kronemaneten.

– Den brenner ikke på menneske rakte. Jeg har selv latt på trådene som henger under skroten, og kjente bare litt stikkning i hendene. Dessuten kommer de sjelden opp til overflaten om sommeren. Men man bør ikke bli disse inn på øyene. Det kan være farlig, advarte Fosås.

VEGARD KNUDSEN
93 91836 vegard.knudsen@ntnu.no

Ta kontakt for gjennomgang av dine forsikringer

Ring: tlf. 469 34 000

Innhørred Finans og Forsikring AS
Sjøgate 15, 7600 Levanger

Representant for
TrygVesta

TrønderAvisa 0903 2010

Manet-«invasjon» i Inderøy

Turgåere på Toldnes på Vist fikk seg en
overraskelse søndag.

– Vi var en tur utpå Toldnes, Vist i går. Der oppdaget vi noen maneter i fjæra som jeg aldri har sett før. Det var haugvis av dem, vi telte en 60-70 stykker bare på en 150 meters strandlinje, forteller Eva Kristin Eggen fra Inderøy.

Litt søk på internett klargjorde at det var snakk om maneter av typen kronemanet, eller på latin *Periphylla periphylla*, på norsk fleipete kalt «Per i fylla».

– Det var veldig spesielt å se så mange døde maneter, og i alle fall av en type vi aldri har sett før. Fant ut at de levde på flere hundre meters dyp, og at de ikke tålte dagslys, men kunne komme opp i hopetall på nattens tid, skriver Eggen i en mail til Godtfolk, der hun også har lagt med et par bilder av fenomenet.

TÅLER IKKE LYS: Kronemanetene dør når de kommer opp på grunt vann og det blir lyst.

LANGE NESLETRÅDER: Det frister ikke akkurat å svømme inn i noe s

Brysom manet blir lønnsom næring

BEITSTADFJORDEN: Kjønnsmannen har tatt fallstendig herdemøye over Beitstadvfjorden og truer lokale fiskestørrener. Nå skal miljøproblemet løses ved å utnytte den aggressive maneten som ressurs.

«Viljøprosjektet på Beitstadvfjorden er i full gang. Vi har hatt over 140 møter for den lokale. Når det kommer til å løse ting med lønnsomhet er vi på det. Kommer fra en fiskerfamilie, så er det viktig å se på fiskeressursene. Det sier manet selv om man er en fiskerfamilie, sier Arne-Per Kvernålid, sjef for fiskeriforvaltningen for det lokale Perchell-prosjektet i Trondheimsfjorden.

Ønske bestånd

Kjønnsmannen har det lokale fiskeriforvaltningen. Prosjektet har så langt resulteret i over 140 møter. I tillegg til det er det også blitt gjort mye arbeid med å sikre beståndet av laks. Kvernålid er sjef for fiskeriforvaltningen i Trondheimsfjorden. Han sier at maneten er en viktig bestanddel i fiskeressursene.

Utvalgte deler

Kjønnsmannen er en viktig bestanddel i fiskeressursene. Prosjektet har så langt resulteret i over 140 møter. I tillegg til det er det også blitt gjort mye arbeid med å sikre beståndet av laks. Kvernålid er sjef for fiskeriforvaltningen i Trondheimsfjorden. Han sier at maneten er en viktig bestanddel i fiskeressursene.

Kvernålid opplyser at det er viktig å sikre beståndet av laks. Prosjektet har så langt resulteret i over 140 møter. I tillegg til det er det også blitt gjort mye arbeid med å sikre beståndet av laks. Kvernålid er sjef for fiskeriforvaltningen i Trondheimsfjorden. Han sier at maneten er en viktig bestanddel i fiskeressursene.

konstruksjon og landbruksnærhet har gjort prosjektet økonomisk. Når det er i vente omgjør fiskeressursene kjønnsmannen til fiskeressurs. Nå skal miljøproblemet løses ved å utnytte den aggressive maneten som ressurs.

Tilgjengelig

«Tilgjengelig for fiskeressursene og økonomisk for fiskeressursene. Når det er i vente omgjør fiskeressursene kjønnsmannen til fiskeressurs. Nå skal miljøproblemet løses ved å utnytte den aggressive maneten som ressurs.

«Tilgjengelig for fiskeressursene og økonomisk for fiskeressursene. Når det er i vente omgjør fiskeressursene kjønnsmannen til fiskeressurs. Nå skal miljøproblemet løses ved å utnytte den aggressive maneten som ressurs.

Regulering av fiskeressursene

«Regulering av fiskeressursene og økonomisk for fiskeressursene. Når det er i vente omgjør fiskeressursene kjønnsmannen til fiskeressurs. Nå skal miljøproblemet løses ved å utnytte den aggressive maneten som ressurs.

Løst problem

«Løst problem og økonomisk for fiskeressursene. Når det er i vente omgjør fiskeressursene kjønnsmannen til fiskeressurs. Nå skal miljøproblemet løses ved å utnytte den aggressive maneten som ressurs.

Blått søppel: Når det er i vente omgjør fiskeressursene kjønnsmannen til fiskeressurs. Nå skal miljøproblemet løses ved å utnytte den aggressive maneten som ressurs.

Fakta

Problem og ressurs

«Det er viktig å sikre beståndet av laks. Prosjektet har så langt resulteret i over 140 møter. I tillegg til det er det også blitt gjort mye arbeid med å sikre beståndet av laks. Kvernålid er sjef for fiskeriforvaltningen i Trondheimsfjorden. Han sier at maneten er en viktig bestanddel i fiskeressursene.

«Neppe skal mat for trønderne. Prosjektet har så langt resulteret i over 140 møter. I tillegg til det er det også blitt gjort mye arbeid med å sikre beståndet av laks. Kvernålid er sjef for fiskeriforvaltningen i Trondheimsfjorden. Han sier at maneten er en viktig bestanddel i fiskeressursene.

- Neppe mat for trønderne

«Neppe skal mat for trønderne. Prosjektet har så langt resulteret i over 140 møter. I tillegg til det er det også blitt gjort mye arbeid med å sikre beståndet av laks. Kvernålid er sjef for fiskeriforvaltningen i Trondheimsfjorden. Han sier at maneten er en viktig bestanddel i fiskeressursene.

 GE Money Bank

Nominell rente er fra 9,9 % til 19,9 %.
Ved forbrukslån på kr 50 000 over 6 år er laveste eff. rente 12,7 %, høyeste eff. rente 24,2 %, vanligste eff. rente 19,6 %

[SØK LÅN NÅ](#)

ANNONSE

Søk om et trygt lån i dag!

 GE Money Bank

[SØK HER](#)

Maneter i hopetall gir risiko

Det kryr at glassmaneter i fjordene, med både båtforlis og **fiskedød** som konsekvens.

[Inger Elin Utsi](#)

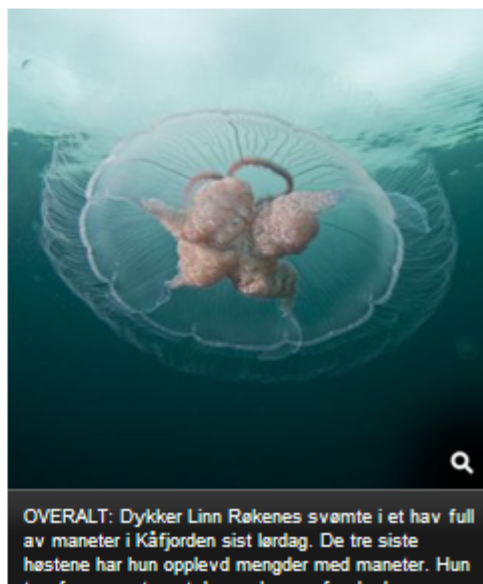
Publisert: 19.10.2010 kl. 13:00, Endret: 19.10.2010 kl. 13:05

Fisker Kalle Juliussen har aldri opplevd mer glassmaneter på **Finnmarkskysten** slik som nå. Han var særdeles uheldig å få en mengde glassmaneter i seinota, noe som han mener senket sjarken ha «Alda» i forrige uke.

– Jeg har jobbet som **fisker** i seksti år, jeg har

ANNONSE

Langhelg i Alta
11.-14. november
Sett av h

OVERALT: Dykker Linn Røkenes svømte i et hav full av maneter i Kåfjorden sist lørdag. De tre siste høstene har hun opplevd mengder med maneter. Hun tror fenomenet er at de samler seg før de dør.

ført sammen. Men ikke på åpent hav som nå, sier Juliussen, som fisket ved Seiland da uhellet var et faktum forrige uke.

Trålen ble tett

Erfaringsmessig opplever han at manetene kommer og går, men i forbindelse med årets seifiske, som for hans del ble avsluttet brått, har manetfløkene vært store.

– I vestfylket er det skrekkelig mye. Det er som kuler i havet, forklarer han og legger til at nota hans ble helt tett da manetene blandet seg med fisken.

– Fisk og maneter sammen blir som gele og trålen ble tett, forteller han. Utfallet kjenner vi i dag, selv om det gikk bra med mannskapet i Rognsundet.

Ekstreme tilstander

En annen som nylig opplevde ekstreme masser med maneter er dykker Linn Røkenes. Lørdag var hun og dykkerne i Alta dykkerklubben på sin ukentlige tur i Kåfjorden.

– De ser jo veldig fine ut i havet, forteller hun om synet som møtte henne. Glassmanetene er ikke farlige å svømme med, sammenlignet med brennmaneter.

– Det ser jo ekstremt ut, når man kommer under vann ser man manet på manet. Overallt, forklarer hun og anslår at det var minst en glassmanet per kubikkmeter.

– Det var maneter fra 0 til 20 meter, forteller hun. Den erfarne dykkeren gjør et søk i sitt bildearkiv og finner ut at hun har opplevd det samme fenomenet de siste årene.

– 11. oktober 2008 var det masse maneter, kanskje ikke like mye, men masse, forteller hun.

– Man vet jo hvor mye skade glassmanetene kan gjøre, tenker hun høyt.

Manetene dreper fisk

Det er ikke bare Juliussen som opplever økonomiske tap på grunn av glassmaneter. I høst fikk Grieg Seafood på et tap på 50 tonn laks da glassmaneter omringet en av merdene i Altafjorden. Oppdrettsnæringen andre steder i landet har hatt store problemer med maneter som tetter merdene, slik at fisken dør av surstoffmangel. Akkurat dette skjedde i Nyvoll i høst hos Grieg Seafood.

– Dette var et uheldig tilfelle. Det er som om å kaste en tioring for å treffe en ring i havet, forklarer Grieg Seafood-direktør Håkon Volden om det sjeldne tilfellet av manetangrep på deres merder. Han anser dette som et engangstilfelle.

FIKK PROBLEMER: Fiskebåten Alda måtte melde pass i Rognsundet. Bildet er fra 2008.

FOTO: STEINAR HANSEN

NYHET

NY EKSKLUSIV BODYLOTION

PRØV GRATIS KLIKK HER

VERD/ KR 237,-

Pearl

NYHETER

Kan koste 35.000 kr

Rådmann Bjørn-Atle Hansen foreslår at ingen skal